

*Daudzām
introducētām
koku sugām Latvijā
ir nākotne*

4.lpp.

*Novērtēti
konkursa
“Sakoptākais
mežs” finālisti*

6.lpp.

*Īslandē dažas koku
sugas aug labi*

8.lpp.

MEŽA ĪPAŠNIEKI, IZMANTOJIET ES ATBALSTU!

Lauku atbalsta dienests (LAD) no 2019. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 30. decembrim ir izsludinājis pieteikšanos atbalsta saņemšanai mežsaimniecībā divos apakšpasākumos.

Apakšpasākumā “Meža ieaudzēšana” varēs pieteikties meža ieaudzēšanas un kopšanas aktivitātēm, kā arī ieaugušas mežaudzes papildināšanai un kopšanai. Kopējais pieejamais finansējums ir 760 000 eiro.

Apakšpasākumā “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mež-

audžu atjaunošana” atbalstu piešķir par meža atjaunošanu platībās, kurās atbilstoši Valsts meža dienesta atzinumam ir konstatēts ugunsgrēks vai dabas katastrofa – vējgāze, vējlauze, sniega un ledus radīti postījumi. Kopējais pieejamais finansējums ir 899 000 eiro.

Iesniegto projektu īstenošanas beigu termiņš – līdz **2023. gada 1. septembrim**.

Plašāku informāciju par prasībām atbalsta pretendentiem, nosacījumiem atbalsta saņemšanai un citiem jautājumiem var lasīt dienesta mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā Atbalsta pasākumi.

Projekta iesniegumi jāiesniedz, izmantojot LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmu vai ievērojot Elektronisko dokumentu likumu, vai personiski LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD Centrālajā administrācijā.

Pasta sūtījuma veidā saņemtie projekta iesniegumi netiks pieņemti un reģistrēti!

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs aicina meža īpašniekus apmeklēt seminārus par pieejamo Eiropas Savienības atbalstu un projektu praktisko īstenošanu. Par semināriem var interesēties www.laukutikls.lv vai pie MKPC nodaļu darbiniekiem.

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Valsts meža dienesta izsniegtie sanitārie atzinumi 3
- Atceļ meža ugunsdrošo laika posmu 3
- Daudzām introducētām koku sugām Latvijā ir nākotne 4
- “Zaļā klase” šogad pirmo reizi Latgalē 5
- Novērtēti konkursa “Sakoptākais mežs” finālisti 6
- Uz Īslandi pēc citādas pieredzes mežu apsaimniekošanā 8
- Praktiski ieteikumi ES projektu īstenošanai 10
- Netradicionāls meža īpašums, tajā ir ko redzēt! 11
- Ražens mežs izaug no kvalitatīviem stādiem 12
- Apaļo kokmateriālu produktu cenu tendences 12
- Turpinās diskusijas par ES atbalsta pasākumiem mežsaimniecībai 13
- ES atbalsta nepieciešamība salīdzinājumā ar citām valstīm 13
- Ievācam meža veltes! 14
- Kā rīkoties, ja notikusi sadursme ar meža dzīvnieku? 15

ADMINISTRATĪVO ATBILDĪBU MEŽĀ TURPMĀK REGULĒS MEŽA LIKUMS

Zemkopības ministrija (ZM) septembrī informēja, ka valdība apstiprinājusi ZS sagatavotos grozījumus Meža likumā, lai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzēto administratīvo atbildību meža apsaimniekošanā un izmantošanā iekļautu Meža likumā.

Ar likumprojektu tiek pārņemtas tikai tās kodeksa normas, kas nosaka sodus par pārkāpumiem, kuri izdarīti, pārkāpjot Meža likumā un uz tā pamata izdotajos normatīvajos aktos noteikto. Izvērtējot nodarījumu bīstamību, sekas un atšķirīgās situācijas, kādās pārkāpumi var tikt izdarīti, kā arī ņemot vērā to, ka administratīvā soda mērķis var tikt sasniegts, arī neuzliekot naudas sodu, paredzēta iespēja piemē-

rot brīdinājumu, kā arī samazināts noteiktais mazākais naudas soda apmērs atkarībā no pārkāpuma smaguma.

Likumprojektā noteiktas arī administratīvo pārkāpumu lietu virzībā iesaistītās personas, ņemot vērā iesaistīto personu kompetences jomu. Visi ar administratīvo atbildību saistītie jautājumi ir apkopoti vienā atsevišķā nodaļā, kas reglamentē administratīvo atbildību meža apsaimniekošanā un izmantošanā un kompetenci administratīvo pārkāpumu procesā.

Likumprojekts “Grozījumi Meža likumā” vēl jāskata Saeimai, un tas stāsies spēkā vienlaikus ar Administratīvās atbildības likumu. 🌳

ZM informācija

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

Kādel bija nepieciešamas iepriekš minētās likumdošanas izmaiņas, skaidro Valsts meža dienesta Juridiskās daļas vadītāja Līga Menģele-Stillere.

Administratīvās atbildības piemērošanā no 2020. gada 1. janvāra gaidāmas būtiskas izmaiņas. Šobrīd vēl spēkā esošo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu (LAPK), kas pieņemts 1984. gadā – laikā, kad Latvijā nebija atjaunota valstiskā neatkarība, no 2020. gada 1. janvāra nomainīs jauns likums: Administratīvās atbildības likums (AAL), kas Saeimā pieņemts 2018. gada 25. oktobrī.

Līdz šim pierasts, ka LAPK noteikti pārkāpumu veidi, par kuriem var uzlikt administratīvo sodu, piemēram, koku patvaļīga ciršana un bojāšana, meža atjaunošanas prasību pārkāpšana, medību noteikumu pārkāpšana un citi pārkāpumi. Tāpat LAPK noteikta kārtība, kādā administratīvo sodu uzliet, piemēram, kad stāda administratīvo pārkāpumu protokolu, kādus pierādījumus drīkst iegūt, kādā termiņā pieņemt lēmumu, un

tamlīdzīgi. No 2020. gada 1. janvāra AAL noteiks tikai to, kā īstenojams administratīvā pārkāpuma process, kas visos gadījumos sāksies ar iestādes lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietas uzsākšanu un noslēgsies ar lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā. Savukārt pārkāpumi, par kuriem varēs uzlikt administratīvos sodus, būs atrodami nozaru speciālajos likumos, respektīvi, Meža likums, tāpat arī Medību likums tiks papildināti ar jaunām nodaļām, kurās būs atrodami pārkāpumu panti. Tādējādi meža īpašnieks vienā normatīvajā aktā varēs uzzināt gan savus pienākumus meža apsaimniekošanā un izmantošanā, gan arī to, kāda atbildība var tikt piemērota, ja šos pienākumus nepilda vai arī pārkāpj normatīvo aktu prasības. Jaunās likumu normas Zemkopības ministrijai jau ir izstrādājusi un tās tuvākajā laikā tiks izskatītas un pieņemtas Saeimā, lai stātos spēkā reizē ar AAL.

Vēršama uzmanība arī uz izmaiņām administratīvo sodu sistēmā – AAL paredz divus pamatsodus: brīdinājumu un naudas sodu, kā arī divus papildsodus: tiesību atņemšanu un tiesību izmanto-

šanas aizliegumu. Konfiskācija (administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka), kas saskaņā ar LAPK ir sods, un līdz šim skārusi medību noteikumu pārkāpējus, pēc jaunā likuma vairs nebūs sods, bet to īstenos kā procesuālu darbību, izvērtējot katru gadījumu individuāli. Interesanti, ka naudas soda vairs likumos neizteiks eiro, bet gan naudas soda vienībās, kur viena vienība ir 5 eiro, bet lēmumā par soda uzlikšanu Valsts meža dienests noteiks konkrētu naudas soda apmēru eiro. Saglabāta arī iespēja nosacīti daļēji atbrīvot no naudas soda samaksas ar mērķi veicināt pie atbildības saucamo personu sadarbību ar iestādi un labprātīgu naudas soda izpildi.

Gribētu uzsvērt, ka jaunais regulējums paredz arī iespēju sodīt par ilgstoša pārkāpuma turpināšanu. Tāpēc meža īpašniekiem, kas neatjauno mežaudzes un nekopj tās, kā arī pieļauj citas prettiesiskas darbības mežā, būtu jāpārdomā, vai nebūtu pēdējais laiks izpildīt normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, lai izvairītos no administratīvā soda piemērošanas. 🌳

VALSTS MEŽA DIENESTA IZSNIEGTIE SANITĀRIE ATZINUMI

Katru gadu dažādu faktoru ietekmē daļa mežaudžu zaudē augtspēju, kas līdz ar to iet bojā un ko pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma saņemšanas nocērt sanitārajās cirtēs.

2018. gadā Valsts meža dienests izsniedzis 1163 sanitāros atzinumus mežaudžu nociršanai sanitārajā vienlaidus cirtē ar kopējo platību 1297 hektāri, no kuriem 482 hektāri (37%) bija valsts mežos, bet 815 hektāri (63%) – citu īpašnieku mežos.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad lielākoties bojājumi radušies no vējgāzēm, 2018. gadā platības ziņā būtiskākais mežaudžu bojājumu cēlonis bijis pārmērīgs mitrums, kas sastādīja 45% (577 ha) no visiem bojājumiem. Aptuveni 34% no visām mitruma bojātajām mežaudzēm konstatēts divos pagastos – Rēzeknes novada Gaigalavas pagastā un Balvu novada Bērzpils pagastā.

Meža īpašniekiem ir iespēja saņemt ES atbalstu bojāgājušo mežaudžu atjaunošanai.

■ Vējgāzes, snieglauzes

■ Ūdens

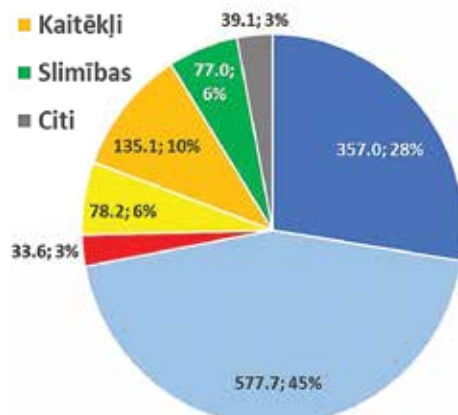
■ Uguns

■ Dzīvnieki

■ Kaitēkļi

■ Slimības

■ Citi

Mežaudžu platību, ko atļauts nocirst vienlaidus sanitārajā cirtē, sadalījums pa bojājuma cēloņiem 2018. gadā

Kā saņemt sanitāro atzinumu?

Valsts meža dienests veic meža veselības stāvokļa uzraudzību visos Latvijas

mežos, lai nodrošinātu meža apsaimniekošanu tādā veidā, lai nepasliktinātu mežaudžu veselības stāvokli, savlaicīgi konstatējot kaitēkļu un slimību savairošanos.

Ja meža īpašnieks savā mežā novēro slimības pazīmes vai kaitēkļu savairošanos, par to nekavējoties jāziņo Valsts meža dienestam.

Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs iesniedz iesniegumu Valsts meža dienestā meža sanitārā stāvokļa novērtēšanai. Valsts meža dienests veic pārbaudi dabā un sagatavo sanitāro atzinumu, kurā norāda meža bojājuma cēloni, apjomu, un sniedz rekomendācijas par veicamajām darbībām. Atzinumu izsniedz pēc valsts nodevas apmaksas. Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam un personai, kas veic meža ciršanu, sagatavo, glabā vai pārstrādā kokmateriālus mežā vai tā tiešā tuvumā, ir pienākums veikt darbības, kuras samazina meža bojājumu iespējamību un ierobežo to izplatību, kā arī uzraudzīt meža stāvokli un informēt Valsts meža dienestu par konstatētajiem meža bojājumiem.

Selva Šulce, Andra Grava, VMD

ATCEĻ MEŽA UGUNSNEDROŠO LAIKA POSMU

No 2019. gada 19. septembra Valsts meža dienests atceļ meža ugunsnedrošo laika posmu visā valsts teritorijā.

No šī gada sākuma līdz septembra vidum, pēc operatīvās informācijas, Valsts meža dienests ir reģistrējis 1026 meža ugunsgrēkus ar kopējo uguns skarto platību aptuveni 760 hektāri.

Visvairāk meža ugunsgrēku reģistrēti Rīgas reģionālās virsmežniecības teritorijā – 416, kuru kopējā platība – 178 hektāri.

Lielākais meža ugunsgrēks šajā sezonā bijis Olaines novada Uzvaras līdumos, kur dega purvs un tam pieguļošais mežs, kopējā meža ugunsgrēka platība 60 hektāri. Šī meža ugunsgrēka dzēšanas darbus sarežģīja spēcīgais vējš un grūtā pieejamība. Kā iespējama uguns nelaimes cēlonis bija braukšana ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem pa mežu un purvu ārpus ceļiem.

Šogad Valsts meža dienests ir iegādājies bezpilota lidaparātus, kas sevi apliecinājuši kā lielisku palīgu meža ugunsgrēku apsekošanā. Bezpilota lidaparāti ir aprīkoti ar termokamerām, ar kuru palīdzību iespējams ieraudzīt un izšķirt dažādus siltuma avotus – gan degšanu ar atklātu liesmu, gan kūpēšanu, gan arī

Foto: VMD

identificēt tādus siltuma avotus, kas atrodas zem meža zemsedzes. Veicot meža ugunsgrēku apsekojumu ar bezpilota lidaparātu, ir iespējams operatīvāk organizēt un plānot meža ugunsgrēka dzēšanas darbus iesaistītos cilvēku un materiāltehniskos resursus.

Lai gan tuvojas ziema un arī daba domā iet pie miera, aicinām atcerēties, ka meža ugunsdrošība jāievēro ne tikai ugunsnedrošajā laikposmā un vienmēr jāievēro īpaša piesardzība, rīkojoties ar uguni. Uzmanīgi ar uguni mežā!

Andra Grava, VMD

Foto: Maija Birkena - Dzelzkalēja

DAUDZĀM INTRODUCĒTĀM KOKU SUGĀM LATVIJĀ IR NĀKOTNE

Augusta nogalē Cēsu, Siguldas, Rīgas un Talsu puses meža īpašnieki devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Kurzemi, lai apmeklētu objektus saistībā ar kokaugu plantāciju un stādījumu izveidi, mežaudžu ieaudzēšanu Meža pētīšanas stacijas (MPS) Šķēdes novada un Aivara Bergmaņa meža īpašumos.

Šķēdē apmaiņas brauciena dalībniekiem bija iespēja apskatīt Latvijā ne-tradicionālu koku sugu – dižskābaržu, skābaržu, balteglu, lapegļu, duglāziju, korķakoku, valriekstu, sarkano ozolu, kalnu kļavu un ķiršu dažādu vecumu kokaugu stādījumus.

Otrajā apmeklējuma dienā Vidzemes puses meža īpašnieki ciemojās un dalījās pieredzē Aivara Bergmaņa īpašumos. Kabiles pusē bija iespēja skatīt meža ieaudzēšanu lauksaimniecības zemēs – dažādu vecumu un sugu stādījumus, jaunaudžu kopšanas paņēmienus, kokaugu plantāciju ierīkošanu, sugu, šķirņu, vietas izvēli, agrotehnisko kopšanu stādījumos un aizsardzības pret pārnadžu bojājumiem paņēmienus.

Brauciena dalībnieku iespādi par redzēto Kurzemes mežos

“Apmeklējot MPS apsaimniekotās platības, bija iespēja gūt priekšstatu par mūsu platuma grādiem vēl neraksturīgu koku sugu audzēm. Vislielāko interesi man izraisīja dižskābaržu audze, kas sasniegusi jau 130 gadu vecumu un uzrāda augstus ražības rādītājus. Šķēdes meža novadā varēja apskatīt arī balteglu,

lapegļu un duglāziju audzes, kur mums pastāstīja kā tās audzēt, kopt un par specifiskajām slimībām, kas var skart šāda veida audzes. Pateicoties tam, ka tie ir meži pētījumiem, ir iespējams eksperimentēt ar koku sugām un to kopšanu. Lektors bija ļoti zinošs!

Apmeklējot A. Bergmaņa saimniecību, šķita, ka šim meža īpašniekam patīk izaicināmi un eksperimenti. Savā īpašumā viņš izveidojis dažāda veida kokaugu plantācijas un pat dabas taku. Meža īpašnieks bija atraktīvs un zinošs. Meža apmeklējums bija ļoti interesants un noderīgs.”

(Jānis Vilks)

“Runājot par Šķēdi, daudzām introducētām koku sugām Latvijā ir nākotne. Piemēram, lapeglei, Eiropas balteglei, Eiropas dižskābardim, duglāzijai un arī pelēkajam valriekstam, ja būtu pieprasījums pēc kokmateriāliem Latvijas tirgū. Redzot, kā Latvijā iet bojā vietējās koku sugas – priede, egle, ozols, osis, goba, vīksna no kukaiņu un slimību uzliesmojumiem, dižskābardis daļēji var aizvietot cietos lapu kokus. To var stādīt zem mežaudzes, kā arī mistrot kopā ar egli. Var arī dižskābardis mistrot kopā ar parasto kļavu vai kalnu kļavu. Un tīraudzēs jāaudzē sākmā *kažokā*, lai ātrāk “izstieptos” garumā. *Kažoks* arī samazinās pavasaru vēlo salnu ietekmi uz plaukšanu.

Otrā diena Kabiles apkārtnes mežos. Interesanti bija apmeklēt plantāciju stādījumus. Baltalkšņu audze skaista, bet pieaugumam būtu jābūt lielākam. To varētu panākt, plantāciju mežus mēslojot. Mēslošanā varētu izmantot pelnus, slāpekli, kas palielinātu pieaugumu un ātrāku peļ-

ņu, jo bez ieguldījuma mežs aug lēnāk. Kopumā Aivaram Bergmanim liels paldies par uzņemību un savu filozofiju, apsaimniekojot īpašumu. Paldies par divām interesantām dienām!”

(Esmeralda Kalderauska)

“Brauciens būs ilgi paliekošs atmiņā ar fantastisko grupas vadītāju, kolosālo līdzbraucēju komandu, neredzētiem, ne-tradicionāliem mežsaimniecības kokiem un kopšanas metodēm. Kas man patika – labi organizēts brauciena tehniskais izpildījums (apskates objekti, skaistas naktsmītnes, garšīgi ēdieni), izvēlētie apskates objekti – unikāli savā vienreizīgumā. Redzēt tik lielus kokus, kad no dekoratīvā statusa tie jau pāriet saimnieciskās izmantošanas iespējās (lietkokos). Pati savā piezīmju blociņā esmu pierakstījis dažas atziņas.

1. Repelents der pirmos divus trīs gadus.
2. Lielākus kociņus labāk miglot ar *Trico*.
3. Taisīt zaru ceļus, lai mitrā laikā meži ir izbraucamāki.
4. Eiropas baltegles čiekurus saberžot, smaržo ilgāk par lavandu.
5. Pie katra stādiņa pielikt mietiņu – kopjot labāk redzams.
6. Reizēm dabiski ieauguši bērzi ir skaistāki nekā stādīti.
7. Mežs ražo skābekli, par to valsts varētu samazināt zemes nodokli.
8. Egļu vēlie zaļie pumpuri apsalst pavasara salnās, ieplakās neaudzēt monokultūrā.”

(Līga Bērziņa-Namniece).

► 16. lpp.

"ZAĻĀ KLASE" ŠOGAD PIRMO REIZI LATGALE

Jaunā mācību gada sākumā skolēniem bija iespēja piedalīties izziņošanā meža piedzīvojumā. Pirmo reizi Latgalē koncerts "Latvijas Finieris" sadarbībā ar AS "Latvijas Valsts meži" (LVM) Rēzeknes novada Vērēmu pagasta Sarkanākalnā organizēja izglītojošo pasākumu skolu jaunatnei "Zaļā klase".

Pasākuma mērķis – nodrošināt iespēju Latgales reģiona pamatskolas vecuma bērniem informējoši izklaidējošā veidā iepazīties ar mežu apsaimniekošanu un kokapstrādes nozari Latvijā.

Šogad "Zaļā klase" Sarkanākalnā tika rīkota pirmo reizi, kaut pats pasākuma formāts nav jauns – tas veidots, balstoties uz tādu meža nozares pasākumu pieredzi kā "Meža ABC" Kurzemē, kas notiek jau kopš 2005. gada, "Latvijas Meža dienas" Tērvetē, "Nāc līdzi, iesim mežā!" Priekules un citiem. Arī "Zaļās klases" zīmols ir pārbaudīta vērtība – ar šādu nosaukumu "Latvijas Finieris" ir organizējis izglītojošus konkursus skolēniem jau 10 gadus.

Šogad kopumā gandrīz 100 meža nozares profesionāli no dažādiem uzņēmumiem un organizācijām 29 informatīvās pieturās kopā pulcēja 1200 skolēnus no 50 dažādām Latgales reģiona skolām. Skolēni vienas dienas garumā tika iepazīstināti ar meža apsaimniekošanu un kokapstrādes nozari Latvijā, kā arī ar mācību un karjeras iespējām meža nozarē. Klases, apmeklējot pieturas, piedalījās izglītojošās aktivitātēs un varēja iegūt praktisku un interesantu informāciju par mežu, tajā augošajiem kokiem un sastopamajiem dzīvniekiem, kā arī šo dabas vērtību ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

Pasākuma organizatori min, ka šogad apmeklētāju interese bija tik liela, ka "Latvijas Finiera" "Zaļā klase" Sar-

Foto: Inga Buša

Vadošais bērzu saplākšņa produktu ražotājs "Latvijas Finieris" informatīvajā pieturā skolēnus iepazīstina ar bērzu

kanālnā nākotnē kļūs par tradīciju, kur vienas dienas garumā tiekas jaunieši no reģiona skolām, lai izzinātu un aktīvi darbotos brīvā dabā.

Inga Buša, MKPC Sēlijas nodaļa

Skolēnu uzmanību īpaši piesaistīja meža tehnika. Tikai retais līdz šim bija sēdējis operatora krēslā

Valsts meža dienests vienā no pieturām ne tikai demonstrē meža uguns apsardzības tehniku, bet arī ļauj skolēniem darboties pašiem

LLKC Meža konsultāciju pakalpojumu centra pieturā "Gudri saimniekot mežā" skolēni iepazīs ar koku sugām, to augšanas apstākļiem un pat iemēģināja roku darbam ar preslera svārpstu

NOVĒRTĒTI KONKURSA “SAKOPTĀKAIS MEŽS” FINĀLISTI

Jau trešo gadu pēc kārtas Latvijas Meža īpašnieku biedrība (LMIB) organizē konkursu “Sakoptākais mežs”. Konkursa mērķis ir apzināt labu meža apsaimniekošanas praksi un to demonstrēt arī sabiedrībai, lai veicinātu rūpīgāku meža apsaimniekošanu Latvijā. Līdzīgi kā citus gadus, arī šogad atsaucība vērtējama kā laba, jo konkursam kopumā pieteicās 17 pretendenti, no tiem seši tika izvirzīti finālam. Lai apmeklētu finālistus, žūrija izbraukumos pavadīja trīs dienas, nobraucot teju 2000 km. Šoreiz “Čiekura” lasītājam piedāvājam iepazīties ar trijos izbraukumos apskatītajiem īpašumiem.

PIRMAIS IZBRAUKUMS – KURZEME

Kuldīgas novada Padures pagasta Bērzkalnu īpašniece Ilga Sedliņa aptuveni 35 ha meža savulaik mantojusi no vectēva un apsaimnieko kopā ar vīru Alfonu. Mežsaimnieciskās izglītības pārim nav, bet vēlme būt rūpīgiem saimniekiem, kā arī interese par meža apsaimniekošanu gan ir. Pāris kopīgi apmeklē seminārus un kursus par mežkopību, tāpat arī aktīvi darbojas meža īpašnieku biedrībā “Meža konsultants”, kuras vadītāja Sigita Vaivade ir plašāk pazīstama ar meža nozares pasākumu “Meža ABC”. Sigita Vaivade par Ilgu Sedliņu saka pārliecinoši: “Ja būtu vairāk šādu meža īpašnieku kā Ilga, tad Latvijā nevajadzētu ne Meža likumu, ne citus piespiedu normatīvus.”

Kas tad I. Sedliņas īpašumā tik īpašs? Pirmais izcirtums Sedliņu īpašumā veikts pirms 20 gadiem. Nu tas ir pārvērties par skaistu priežu jaunaudzi, par ko arī milzīgs prieks pašiem īpašniekiem. “Ne jau tas skaistums viegli nācis – bijis gan jākopj, gan jāsargā ar repelentiem no dzīvniekiem,” – tā par savu un vīra darbu izsakās Ilga Sedliņa. Mežsaimnieciskā

Ilga Sedliņa

darbība bijis arī ļoti labs materiālais atspaidis, dodot iespēju gan cilvēciski dzīvot, gan bērņus izskolot augstskolās.

Dodoties tālāk atpakaļceļā uz Rīgu, tika aplūkots arī SIA “Latmeži” sniegums meža bagātību vairošanā. Īpašnieki Dzintars Dembovskis un Andris Dūniņš Tukuma novada Pūres pagastā žūriju iepazīstināja ar īpašumu “Mežmaneiki”, kas ir vizītkarte viņu mežiem. Puiši 2004. gadā kopīgi dibināja firmu un kopš tā laika savas mežu bagātības ir vairojuši līdz 800 ha meža. Līdzīgi kā Ilgu Sedliņu, arī SIA “Latmeži” pieteica reģionālā meža īpašnieku biedrība “Meža konsultants”.

Viena meža īpašums ir 8,2 ha platībā, kurā

SIA “Latmeži” īpašnieki
Dzintars Dembovskis un
Andris Dūniņš

aug aptuveni 20 gadus veca priede mistrā ar bērzu. Pēc katra nākamā īpašuma iegādes tas uzreiz tiek izkopts. Kopšana ir svarīga, lai atgūtu daļu no ieguldītās investīcijas, un mežaudzes kopšana ir vitāli nepieciešama, lai atjaunotu normālu koksnes pieaugumu mērķa kokiem. Kopšanu parasti veic zāģeru brigāde vai mehānizēti ar speciāli šiem nolūkiem iegādāts harvesters *Vimek*.

Galvenais, ko puiši vēlas uzsvērt, piedaloties konkursā, – īpašnieka mērķis nav ļaut mežam tikai un vienīgi eksistēt, kā tas notiek novārtā atstātajos mežos, bet ļaut tam elpot un briest. Puiši, kopjot mežu, to redz nevis tādu, kāds tas ir šobrīd, bet tādu, kāds tas būs pēc desmit un divdesmit gadiem. Mērķtiecīgs darbs ir panākumu atslēga. 🌲

OTRAIS IZBRAUKUMS

Lai novērtētu Viļakas novada Žīguru pagasta Druvu saimnieka Aivara Vanaga mežus, žūrija ceļā no Rīgas vien pavadīja četras stundas, bet redzētais nelika vilties pēc tālā ceļa. Aivars Vanags savā 33,4 ha plašajā mežu īpašumā demonstrēšanā ir sagatavojies nopietni – tāds temps vēl nebija redzēts. Pēc izglītības mežsaimnieks, tāpat arī strādājis meža nozarē, nu aktīvi savas dienas pavadā savos īpašumos.

Īpašumā redzamas gan ozola audzes, kurās koki ieaudzēti “kažokā” un nu jau dižākie no tiem 20 gadu vecumā sasnieguši teju 20 cm diametru, gan skaista priežu audze, stādīta slapjajā vērī, ar sākotnējo koku skaitu 1500. Normatīvajā regulējumā gan ir noteikts cits skaits, bet Aivaram pretī ir uzreiz retorisks jautājums: “Kas jums – pēc meža atjaunošanas trūkst koku, ko zāģēt arī kopšanā?” Atsevišķās vietās, kur Meža likums nav spēkā, redzējām sastādītas asās egles. Tāpat ir atrodami arī stādīti ķirši, lapegles, sarkanie ozoli, kalna priedes – ej un brīnies. Aivars savā īpašumā veicis arī ieguldījumus infrastruktūrā – par saviem līdzekļiem uzbūvēts teju kilometru garš ceļš.

Aivars Vanags pie asajām eglēm

Atpakaļceļā pietājam Aivara otrajā īpašumā, kur tiek veikta baltalkšņu audzes nomaiņa. Cīņa, protams, liela, bet rezultāts noteikti priecēs.

TREŠAIS IZBRAUKUMS

Ergļu novada īpašumu “Vizbulī” un “Ruģēni” īpašnieks Armands Cirsis mūs iepazīstina ar nedaudz savādāku pieeju meža apsaimniekošanā. Īpašnieks, ņemot vērā, ka īpašumi atrodas blakus, pieteicis divus īpašumus apskatei. Īpašumā redzamas dažāda vecuma stādītas egļu audzes, pēdējā no tām stādīta pavasarī, protams, egļu rindas atzīmētas ar krāsotiem mietiņiem, lai zinātu, kur egles meklēt. Tāpat ir arī jaunaudzēs, kas atjaunojušās dabiski, un gados vecāks mežs. Īpašumā ir ierīkota arī atpūtas vieta blakus ūdenstilpnei, kas izveidota pēc īpašuma iegādes visslapjākajā vietā, tāpat šautuve.

Armands Cirsis (no kreisās, priekšplānā),
izrādot žūrijai savu īpašumu

Stanislavs Salmanis
savos mežos priecējas
ne tikai par padarīto
darbu, bet arī par katru sēni

Īpašnieks ir ļoti aktīvs mednieks, viņš nodarbojas ar medību suņu kinoloģiju, šaušanas sportu un rūpējas par meža zvēriem. Lai izvairītos no meža zvēru postījumiem jaunaudzēs un vecākajā mežā, īpašnieks veido tādas kā buferjoslas tieši meža zvēriem, kur ir izvietotas sāls laizītavas. Šajās buferjoslās pamatā aug apses, kas arī ir praktiski bez mizas. Ko darīt, ja apse nokalst? “Pagaidīt, kamēr izzūst, un sazāgēt malkā. Bet, ja galīgi nav glābiņa no meža zvēriem, tad tiek ņemts talkā taksītis, kas aiztriec zvērus līdz valsts mežam,” joko meža īpašnieks.

No Ērgļiem dodamies uz Limbažu novada Katvaru pagasta īpašumu “Aizvēji”, kur mūs laipni uzņem tā saimnieks Staņislavs Salmanis, ko konkursam pieteicis MPKS “Mežsaimnieks” Vidzemes biroja

vadītājs Mārcis Saklaurs. Kungs gados un bez mežsaimnieciskās izglītības, bet ar lielu vēlmi darboties un cieņu pret konsultantu padomiem. Īpašuma kopējā platība 14 ha, no kuriem 6,9 ha mežs. Jāmin, ka mežam pieguļošā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir iznomāta lauksaimniekiem, tāpat iekārtota arī skaista atpūtas vieta, kur darboties un rušināties vasarā.

Kas labs mežā? Jāsaka uzreiz: nav vietas, kur Staņislavs nebūtu pielicis roku – egles, ievērojot konsultantu padomus, atzarotas, bērzu audzes izkoptas, vēja barjeras saglabātas, izcirtumi atjaunoti gan sējot, gan stādot. Īpašums kā izcils uzskates materiāls, kur redzēt atšķirību starp koptu un nekoptu mežu – blakus atrodas cita īpašnieka pirms aptuveni 12 gadiem cirsts mežs, kurā nekas nav darīts un cauri bez mačetes nevar iziet. 🌲

SIA “Meža īpašums”
pārstāvis Edgars Birks

Pēc Viļakas žūrija dodas uz Rēzeknes pagasta Feimaņu pagastu, lai apskatītu SIA “Meža īpašums” īpašumu “Dzelzceļnieki”. Ar īpašumu mūs iepazīstina firmas pārstāvis Edgars Birks. Īpašums ir 132 ha liels, tā lielākā daļa bijusi lauksaimniecībā izmantojamā zeme noslēgtā meža masīvā. Daļa īpašuma ir dabiski apmežojusies ar skaistu 28 gadus vecu bērza audzi, caurmērā tuvu 30 cm, pārējā īpašumā sastādītas lapegļu audzes, saglabāta senā mājvieta. Protams, kopšana veikta pilnīgi visās audzēs. Žūrija apskata arī izcirtumu, kas atjaunots ar egli. Atjaunot ar priedi uzņēmums pat nemēģina, ja to neprasa likums, jo medījamo dzīvnieku postījumi ir pārāk lieli. Visi uzņēmuma meži esot sertificēti PEFC un FSC brīvprātīgajās meža sertifikācijas shēmās. 🌲

KOPSAVILKUMS

Latvijas Meža īpašnieku biedrība ir gandarīta par konkursa ietvaros aplūkotajiem īpašumiem, tāpat izsaka lielu paldies īpašniekiem par drosmi un uzņēmību rādīt savu darbu, kas paveikts mežā. Šie piemēri noteikti motivēs uz savu mežu paraudzīties citādāk arī tiem meža īpašniekiem, kas vēl neapzinās meža vērtību un iespējas to kopt. Katrs sakoptais Latvijas stūrītis vairo mūsu Latvijas bagātību šodien un nākotnē.

Konkurss “Sakoptākais mežs” tiek organizēts jau trešo gadu, un tā pirmo trīs vietu ieguvēji tiek apbalvoti meža nozares gada balvas “Zelta čiekurs” nominācijā “Par ilgtspējīgu saimniekošanu”.

Mārtiņš Ailts, LMĪB

UZ ĪSLANDI PĒC CITĀDAS PIEREDZES

Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas “Valsts administrācija” apstiprinātā projekta “Pieredzes apmaiņas vizīte mežsaimniecībā” ietvaros šogad no 26. augusta līdz 29. augustam astoņi Meža pētīšanas stacijas (MPS) darbinieki devās iepazīt Īslandes meža sektoru un viesojās Īslandes valsts meža dienestā.

Zaudētas tradīcijas

Pirmajā dienā apmeklējām Īslandes valsts meža dienesta zinātniskās izpētes nodaļu, kura atrodas Mogilsā, netālu no

Reikjavīkas, un kurā ikdienā pulcējas meža nozares zinātnieki.

Iestādes zinātniskās nodaļas direktore Eda Sigura Odsdotira (*Edda Sigurdís Odssdottir*) iepazīstināja ar valsts meža dienesta darbu un struktūru, kā arī prezentēja faktus par Īslandes mežiem. Valstī meži aizņem apmēram 2% no kopējās platības, no tiem 1,5% aizņem dabiskie bērzu meži un 0,5% stādītie jeb kultivētie meži.

Īslande ir meža apsaimniekošanas sākumposmā, jo pagātnē praktiski visi meži tika iznīcināti, līdz ar to zaudētas arī tradīcijas, kā mežu audzēt, apsaimniekot un

gūt no tā dažādus labumus.

Mūsdienās ik gadu Īslandē tiek iestādīti aptuveni trīs miljoni koku. Stādīts tiek purva bērzs, klinškalna priede, sukačeva lapegle, sitkas egļe, melnā papele un nelielā apjomā arī citas koku sugas. Īslandē pamatā ir trīs koku sugas, kas ieviešas dabiski, – purva bērzs, parastais pīlādzis un apse.

Izmanto pašu izaudzēto koksni

Skaņā ar ilgtermiņa klimata rīcības plānu Īslandes meža dienests šogad plāno iestādīt gandrīz četrus miljonus koku. Šogad meža dienests lielu daļu jauno koku stādīs valsts īpašumā esošajās zemēs, it īpaši Rietumīslandē.

Pašu izaudzēto koksni Īslandē sāka izmantot 1997. gadā, sākotnēji kā apaļkoku, kurināmo koksni un koksnes šķeldu. Vēlāk arī plašāk kā kamīnmalku, lapegles stabus – žogiem, egļu stabus – zivju žāvēšanas plauktiem, nelielos apjomos kā zāģmateriālu, šķeldu – gājēju celiņiem, taču galvenokārt kā šķeldu silīcija kausēšanas procesā. Īslandē ir divas silīcija dzelzs ražošanas rūpnīcas, kas izmanto ap 90 000 t šķeldas, visu apjomu vietējam šķeldas tirgum pagaidām gan neizdodas nodrošināt. Koksne apkurei vai kamīnmalka tiek izmantota privātmāju apkurei vietās, kur nav ģeotermālā siltuma, pelni tiek izkaisīti mežā. Kamīnmalkas lielākais patērētājs ir picērijas – ap 350 t gadā tiek izmantotas picu cepšanai.

Iepazīstināšanu ar Īslandes mežiem Eda beidza ar joku: “Ja tu esi apmaldījies Īslandes mežā, tad tev vajag tikai piecelties kājās.”

Dažas koku sugas aug labi

Šodien gan tik vienkārši vairs nav, un piecelšanās kājās nepalīdzēs, ja esi apmaldījies Skoradalura arborētumā. Tur kokus sāka stādīt 1964. gadā, un kokaugi tika vesti no Ziemeļamerikas un Eiropas. Dažas koku sugas aug ļoti labi, un šajā audzē ir sastopami vieni no resnākajiem kokiem visā Īslandē. Koku stādījumu efektivitātes uzlabošanai tiek veikti vairāki pētījumi, kā, piemēram, komposta izmantošana vietās, kur koku ieaugšana ir sevišķi problemātiska. Zāles intensīva apļaušana vietās, kur sākotnēji bijušas ganības, bet tagad tiek stādīts mežs.

Tālāk vizītes maršrutā kopā ar Īslandes valsts meža dienesta privāto meža īpašnieku mežkopi apmeklējām lauksaimniecības zemes īpašnieku, kas nodarbojas ar lauksaimniecību un arī apmežo daļu no īpašumā esošajām lauksaimniecības zemēm.

Foto no MPS arhīva

Skoradalura arborētuma apskate

MEŽU APSAIMNIEKOŠANĀ

Īslandes mežkopji un MPS darbinieki

Īpašnieka īpašumā ir apmēram 1100 ha zemes. No tiem izmantojami 800 ha, bet pārējā teritorija ir saimnieciskai darbībai nederīga. Koki saimniecībai piederošajā zemē tiek stādīti jau 25 gadus, un to mērķis ir aizsargāt augsni pret vēja eroziju. Koku aizsargstādījumu (papeles) rindas ļoti labi aiztur vēju un notur augsni, kur tuvumā sekmīgi spēj augt dažādi kultūraugi. Saimniecība papildus nodarbojas arī ar zirgu audzēšanu, ar kuru palīdzību nogana dabiskās pļavas.

Sitkas egļu iespaidīga

Vizītes laikā apmeklējām Haukadalura mežu, vienu no vecākajiem meža masīviem reģionā, kas ir seismiski aktīvs. Šeit ir vecākās mežaudzes Īslandē, kuru vecums sasniedz jau ap 60 gadu. Sitkas egļu iespaidīga uz kopējā meža fona un sasniedz ievērojamus krājas rādītājus. Veikta arī audzes retināšana (krājas kopšana), bet, kā atzina valsts mežu mežkopis, ir jomas, kur viņiem ir maza pieredze, un līdz ar to nākotnē jādoma par pieredzes iegūšanu un stažēšanos ārvalstīs, iespējams, pat Latvijā.

Pētījumi un projekti

Tālāk profesors *Bjarni D. Sigursons* mūs iepazīstināja ar zinātniskiem pētījumiem Īslandē – svarīgākais no tiem starptautiskais projekts *ForHot site*, kas darbojas zemes plātņu saskaršanās vietā ar ļoti daudziem apakšzemes geizeriem.

2008. gada 29. maijā Dienvidīslandē notika zemestrīce, kas bija 6,3 balles pēc Rihtera skalas. Rezultātā tika traucētas tās epicentram tuvu esošās ģeotermālās sistēmas. Reikīrā, vienā no Īslandes lauksaimniecības universitātes pilsētiņām, viena šāda ģeotermālā sistēma “pārcēlās” no iepriekšējās atrašanās vietas uz jaunu, iepriekš “aukstu”, apgabalu.

Jaunajā apgabalā, kas ir apmēram 4 ha lielumā, pazemes ģeotermālie kanāli (pamatieži) izraisīja augsnes temperatūras paaugstināšanos. Tā mainās atkarībā no dziļuma līdz ģeotermiskajiem kanāliem pamatiežā un svārstās no 0° C līdz +52° C. Vietās, kur pamatieži ir vistuvāk zemes virsmai, notiek koku atmiršana.

Kolēģi norādīja, ka nevajag pārāk tuvu censties pieiet apakšzemes geizera ģeotermālā izvirduma vietai, jo tur var būt tikai dažu centimetru biezs virsējais slānis. Valdēt joks: “Nepieciešamas tikai piecas sekundes, lai izvārtu tūristu.”

“Silto” platību sedz divi ekosistēmu tipi: iestādīts 50 gadus vecs sitkas egļu (*Picea sitchensis*) mežs un dabiski zālāji un sūnas. Sitkas egļu audzē ierīkoti parauglaukumi, kur temperatūras mērījumi notiek 10 cm zemes slānī, kā arī veikti skābekļa, slāpekļa u.c. mērījumi, šajā apvidū 15 metru joslā mainās augšanas apstākļi no Grenlandes līdz Itālijai.

Vizītes ietvaros Meža pētīšanas stacijas darbinieki ieguva zināšanas un informāciju par mežzinātnes saistību ar meža sekmīgu ieaudzēšanu, ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, praktisko mežzinātni un tās ieviešanu ikdienā – par centieniem vairot meža platības Īslandē.

Brauciens paplašināja zināšanas par meža politiku un vides aizsardzības mērķiem, un lēno paradigmas maiņu sabiedrībā, ka Īslandē var būt mežs un lauksaimniecības zemes var tikt apmežotas, jo tas risina virkni vides problēmu, tajā skaitā samazina vēja erozijas risku.

Pieredzes apmaiņas vizīte tika īstenota ar Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas “Valsts administrācija” finansiālu atbalstu.

Andra Ziedīņa, MPS

Apakšzemes geizera ģeotermālais izvirdums

Haukadalura mežs, sitkas egļu

**NORDIC-BALTIC
MOBILITY
PROGRAMME**

Public administration

PRAKTISKI IETEIKUMI ES PROJEKTU ĪSTENOŠANAI

Meža īpašnieki arvien vairāk izmanto Eiropas Savienības (ES) projektu sniegtos atbalstus mežsaimniecībā. Pēc pieredzes Meža konsultāciju pakalpojuma centra darbā ar šiem projektiem ir novērots, ka apakšpasākumā "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai" pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, savukārt apakšpasākumos "Meža ieaudzēšana" un "Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana" ir pretēja situācija.

Saistības piecu gadu garumā

Ar ko meža īpašniekam jāreķinās, kad ir pieņemts lēmums iesniegt savu atbalsta pieteikumu? Galvenokārt jau jāsāk ar to, ka jāizceļ vārds "atbalsts", ko bieži vien sajauc ar komercpasākumu. Daļai tas nozīmē, ka cilvēks orientējas uz monetārās izteiksmes ieguvumu savam labumam, nevis uz to, ko šis atbalsts sniegs mežaudzei nākotnē. Taču jāreķinās, ka tās ir īpašnieka parakstītas saistības piecu gadu garumā, kas nodrošina šī atbalsta korektu izpildi.

Izvērtēt nepieciešamību

Nākamais solis ir izvērtēt projekta nepieciešamību. Piemēram, vai jaunaudžu retināšana sniegs efektu vai defektu. Proti, pie lielā pārnadžu blīvuma valstī palielinās risks, ka pēc pieciem gadiem apšu un priežu tīraudzēs rezultāts būs negatīvs. Respektīvi, pārnadzim ir lielāka piekļuve barības avotam, kas var nodrošināt sekmīgu barošanu. Līdz ar to šeit noder loģisks izvērtējums, ja ir neziņa, ko labāk darīt, tad ir jākonsultējas ar speciālistu, kas sniegs labāko risinājumu.

KONSULTĀCIJAS VARĒS SAŅEMT LĪDZ 25. OKTOBRIM

Eiropas Savienības atbalsta apakšpasākuma "Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai" ietvaros meža īpašniekiem bija iespēja saņemt bezmaksas konsultācijas par meža apsaimniekošanu, ekonomisko vērtību un dabisko dzīvotņu un putnu aizsardzību.

Meža konsultāciju pakalpojuma centra speciālistu sniegtās konsultācijas no

Foto: Mārtiņš Allis

Jaunaudze pēc kopšanas

Mežsaimniecības konsultanti var palīdzēt

Pēc lēmuma par projekta pieteikuma gatavošanu ir jāsāk aizpildīt nepieciešamā dokumentācija. Šeit meža īpašnieki, kas saskaras ar to pirmo reizi, nereti aplami nobīstas no tās sarežģītības pakāpes. Galvenokārt tamdēļ, ka daļa cilvēku ikdienā nestrādā ar datoru, un viņiem šķiet, ka iesniedzamo dokumentu elektroniska aizpildīšana ir pārāk sarežģīta. Arī attiecībā uz meža ieaudzēšanu ir nepieciešams iegūt atļaujas no dažādām institūcijām. Var ieteikt cilvēkiem griezties pie mežsaimniecības konsultantiem, kas ir specializējušies projektu rakstīšanā un palīdz tikt pie vēlāmā rezultāta.

Pārdomāt izpildes termiņu

Nākamā biežāk pielautā kļūda ir atbalsta pasākuma izpildes termiņu neie-

vērošana. Respektīvi, aizpildot MAAPP (meža apsaimniekošanas atbalsta pasākuma plānu), meža īpašnieks pats izvēlas šo termiņu, līdz kuram apņemas izpildīt attiecīgos pasākumus. Galvenokārt tas ir saistīts ar to, ka ikdienas steigā tas piemirstas vai arī aizrunātais pakalpojumu sniedzējs arī aizņemties dēļ nokavējas, un tas var radīt šo problēmsituāciju.

Jāuzmanās ar mistraudzi

Vēl kāds būtisks ieteikums, rakstot MAAPP, ir korekti norādīt, vai mežaudze ir tīraudze vai mistraudze. Tas ir svarīgi, jo, piemēram, retināšanas gadījumā, ja ir egles un bērza mistraudze un par daudz izņem laukā bērzu, tad projekta noslēgumā mežaudze būs atzīstama par tīraudzi. Šajā gadījumā jāatceras, ka ES atbalsta programmā mistraudze ir noteikta ar koku skaita proporciju 75:25, savukārt pēc Latvijas likumdošanas tas ir 80:20. Pozitīvi ir tas, ka, konstatējot šādus gadījumus, lielākoties pēc retināšanas atstāto koku ir vairāk, kas nodrošina sekmīgu situācijas atrisinājumu. Taču ir jābūt vērīgiem attiecībā uz šo punktu.

Piemēru ir daudz un dažādi, ar ko saskaramies ikdienas darbā, taču katra situācija kalpo kā paraugs nāmajai. Aicinājums ir ikvienam meža īpašniekam izmantot ES sniegtos atbalstus, apmeklēt mūsu rīkotos seminārus, kas sniedz plašāku ieskatu šajos atbalstos. Mācieties gudri saimniekot mežā.

Elvīra Grasmāne,
MKPC Limbažu nodaļa

2017. gada saņēmuši 483 meža īpašnieki. Konsultāciju saņēmēji visaugstāk vērtējuši cirsmu novērtējumus un biotopu eksperta atzinumus, kas arī noder, pārdodot augošus kokus.

Konsultāciju projekta īstenošana pašreizējā līguma ietvaros norisināsies līdz 25. oktobrim. Plānots, ka aktivitāte turpināsies no 2020. gada sākuma.

Kārlis Folkmanis, MKPC

NETRADICIONĀLS MEŽA ĪPAŠUMS, TAJĀ IR KO REDZĒT!

Augusta izskaņā kuplā skaitā meža nozares speciālisti un interesenti viesojās Žīguros, saimniecībā “Druvas”, kur īpašnieks Aivars Vanags laipni uzņēmas izrādīt īpašumu un dalīties savās pārdomās par gadu gaitā gūtajām atziņām, rezultātiem meža apzaimniekošanā un nepilnībām likumdošanā. Semināra tēma – jaunaudžu kopšana. Īpašums ir ap 30 ha liels, tajā ir ko redzēt un diskutēt.

Katrs kociņš tiek aizsargāts

Apskatot savā ziņā netradicionālo meža īpašumu, kur A. Vanags tā vietā, lai veidotu mums tik pierastās un tradicionālās priedes, egles un bērza audzes, ir izvēlēties veidot audzi no kolorītākām koku sugām, kā ozols, sarkanais ozols, lapegle, baltegle, ķirsis, hibrīdā apse un citas sugas. Daļu platību Aivars ir atjaunojis ar baltegli, taču Ministru kabineta noteikumu Nr. 308 “Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi” 1. pielikumā “Meža atjaunošanai un meža ieaudzēšanai izmantojamās koku sugas” nav minēta šī koku suga.

Savukārt tajos pleķīšos, kas skaitās ne-meža zeme, īpašnieks sastādījis arī asās egles, čuskegles un visādas citus brīnumus. Pie tam katrs kociņš, lielāks vai mazāks, rūpīgi tiek aizsargāts pret pārnadžiem, izmantojot *Trico*, sietus un citus palīg līdzekļus.

Diskusija par meža augšanas apstākļu tipu

Pavērojot rūpīgāk, varam redzēt, ka priedes stādītas arī uz pievešanas ceļa un tām ir labi pieaugumi. Taču šajā nogabalā runa raisās par meža augšanas apstākļu tipu – tas taksācijas aprakstā, pēc īpašnieka domām, atšķiras no reālā. Kas būtu jādara, ja taksators ir pieļāvis kļūdu? Taksācijas aprakstā norādīts slapjais vēris. Praktizējošais meža taksators Ziemeļaustrumu reģionā Ainārs Kukojs norāda, ka šo platību viņš sauktu gan par kūdreni, taču, ja taksators iegājis mežaudzē redz slapjajam vērim atbilstošu situāciju – pāris egles, apses un bērzus, bet kūdras slānis turpretim netiek izmērīts, var rasties neprecizitātes noteikšanā. A. Vanags uzsver, ka meža īpašniekam ir svarīgi zināt augšanas apstākļu tipu, lai pēc iespējas veiksmīgāk atjaunotu mežu – nezinot tipu, nezināsim ko stādīt.

Pārsteidza lielā koku bagātība

Mežkopis Raimonds Mežaks dalījās iespaidos par meža īpašumā redzēto: “Pēdē-

Diskusija par augšanas apstākļu tiem

jo gadu laikā regulāri dodos uz Gulbenes un Balvu pusi, kur, kā izrādās, privātajos mežos saimnieko čakli un atbildīgi meža kopēji, kas domā ne tikai par šīs dienas ieguvumiem, bet arī par to, kā nodrošināt ilgtspējīgu labas kvalitātes koksnes ieguvu privātajos mežos arī nākotnē. Daudzas reizes esmu viesojies pie idejām bagātā Gulbenes īpašnieka Gunta Grīnšteina, kas ne vien dalās ar savu pieredzi, bet arī pastāsta par citiem Latvijas ziemeļaustrumu daļas centīgākajiem meža saimniekiem. Bija interesanti viesoties pie Aivara Vanaga un iepazīties gan ar viņa sasniegumiem, gan problēmām, kas reizēm kavē īstenot iecerēto. Neraksturīgi privātajiem mežiem A. Vanaga īpašumā bija redzams, ka par īpašuma robežzīmēm tiek gādāts. Blakus ozolu jaunaudzei pamanīju svaigi raktas kupicas. Pārsteidza lielā koku bagātība. Līdzās jau ierastām sugām bija ieaudzētas arī tādas mežsaimnieciski retas koku sugas kā baltēgles, lapegles un ozoli. A. Vanags kokus ne tikai iestāda, bet arī kopj un pat iegulda līdzekļus koku individuālajā aizsardzībā.

Ceru, ka redzētais semināra dalībniekiem kalpos kā iedvesmas avots un iedrošinās arī citus meža īpašniekus izvērtēt situāciju savā mežā un nepieciešamības gadījumā veikt iestādīto koku kopšanu un aizsardzību, kā arī izdarīt citus darbus.”

“Ļoti svarīgi ir atrast saskaņu. Saprotu, ka šeit, Žīguros, tā ir problēma. Mežzinis pastāv pie savas taisnības, bet īpašnieks ir karalis, un kopā viņiem kaut kā *neštimē*. Manis paša pieredze liecina, ka jāprot atrast patieso vārdu segumu dzīvē. Komunikācijai ir liela loma, taču nepārprotami arī likumdošanā ir daudz nepilnību, kas

nāk par sliktu meža īpašnieku interesēm. Praksē taču pastāv lielo un mazo mežu apzaimniekošanas metodes. To vajadzētu saprast un ar to rēķināties,” – tā gulbenietis, meža īpašnieks, Guntis Grīnšteins pauda viedokli laikrakstam “Vaduguns”.

Diāna Supe,

MKPC Ziemeļaustrumu nodaļa

MEŽA BIRŽA

AUGOŠU KOKU CIRSMU IZSOĻU PĀRDOŠANAS REZULTĀTI

Izsoļu portālā www.mezabirza.lv vasaras otrajā pusē veiksmīgi nosolītas 18 izsoles, ir pārdoti 91 ha meža cirsmu ar kopējo koksnes krāju 19 012 m³. Kopumā izdarīti 340 solījumi, un cenas pieaugums, salīdzinot izsoles sākumcenu un nosolīto cenu, ir 162 430 EUR. Cirsma cenu apskats 2019. gada jūlijs–septembris.

- Skuju koku cirsmas (ar vairāk nekā 80% priedes īpatsvaru) sasniedza cenu 68,11 EUR/m³, vidējā svērtā cena šādām cirsām 55,56 EUR/m³.
- Jaukto koku cirsmu (skuju koku īpatsvars 40%–70%) cenas svārstās no 34,11 līdz 44,41 EUR/m³, vidējā svērtā cena 40,05 EUR/m³.
- Lapu koku cirsmas (valdošās sugas: bērzs, apse, melnalksnis un 20–30% skuju koki) cenas, sākot no 26,03 līdz 29,96 EUR/m³, vidējā svērtā cena 28,41 EUR/m³.
- Lapu koku cirsmas (valdošās suga – baltalksnis vairāk nekā 50%, bērzs, apse un melnalksnis) cenas, sākot no 12,76 līdz 27,27 EUR/m³, vidējā svērtā cena 19,82 EUR/m³.
- Apses cirsmas cena –13,95 EUR/m³.

Džija Gabrāne-Vidze, MezaBirza.lv

RAŽENS MEŽS IZAUG NO KVALITATĪVIEM STĀDIEM

Jau klāt rudens – tas ir laiks, kad var stādīt mežu! Meža atjaunošana ir meža audzēšanas sākuma posms. Mežsaimniecībā ir svarīgi atbilstošā laikā atjaunot izcirstās mežaudzes. Lai to izdarītu pēc iespējas kvalitatīvāk, nepieciešams izvēlēties labu stādāmo materiālu, kas noteiks jaunā kociņa pirmos dzīves gadus jaunajā vidē.

2018. gadā Latvijā meža atjaunošanai un ieaudzēšanai izaudzēti 59 miljoni sējeņu un stādu, no kuriem 48 miljoni ir ģenētiski augstvērtīgajā kategorijā “uzlabots” vai “pārāks”. 27% stādu tika eksportēti uz Eiropas Savienības dalībvalstīm, bet 73% iestādīti Latvijas mežos, atjaunojot un ieaudzējot 17,2 tūkstošus hektāru meža.

Pērn meža koku sēkļu ražošanai ir ievākti 2223 hektolitri čiekuru un spurdžu, stādu audzēšanai – 214 kilogrami ozolziļu. Sertificētas 252 meža reproduktīvā materiāla partijas (noteikts materiāla daudzums, kas iegūts no viena ieguves avota vienā sezonā vai paņēmienā, vai no vienas materiāla partijas vai tās daļas ražošanas procesā) – 1773 kilogrami priedes, egles, bērza, melnalkšņa, lapegles, kļavas, liepas sēkļu, 214 kilogrami ozolziļu,

67 miljoni meža sējeņu un stādu.

Kokaudzētavās izaudzētais stādāmais materiāls tiek audzēts no selekcionēta sēkļu materiāla, tur tiek piedāvāti ietvarstādi (ar slēgtu, kompaktu sakņu sistēmu, kas ir ietverta kūdras ietvarā) un kailsakņu stādi. Kailsakņu stādiem ir salīdzinoši ierobežots stādīšanas laiks, jo tie izzūst ātrāk nekā ietvarstādi, taču tiem ir mazākas iz-

**Ietvarstādus
var stādīt visas
veģetācijas
sezonas laikā, bet
labāk to darīt
pavasārī vai rudenī**

maksas. Savukārt ietvarstādi neizzūst tik ātri, kā arī tie ir nodrošināti ar visām nepieciešamajām barības vielām pirmajam gadam, tādējādi veicinot tā augšanu.

Kvalitatīvu stādu var atpazīt pēc šādām pazīmēm – stādam ir jābūt ar taisnu stumbru, tam jābūt ar pārkoksņējušos

pēdējā gada dzinumu. Jaunajam kociņam jābūt ar pilnīgi izveidojušos galotnes pumpuru, kā arī ar labi izveidotu, sazaro tu bārkšsakņu sistēmu.

Ietvarstādus var stādīt visas veģetācijas sezonas laikā, bet labāk to darīt pavasarī vai rudenī. Kailsakņu stādus labāk stādīt pavasarī līdz pumpuru plaukšanai. Rudenī labi sagatavotās mālsmilts un smiltsmāla augsnes savlaicīgi var stādīt egli, lapegli, bērzu, lai tie paspētu rudenī iesakņoties, pretējā gadījumā stādījums pirmajā salā iznīks.

Biežāk novērotās kļūdas meža stādīšanā ir stāda sakņu apžāvēšana, nepareizi veikta sakņu saīsināšana, nepareizi izvēlēta stādīšanas vieta, stādīts bez augsnes gatavošanas, kur sazēluma intensitātes un augsnes mitruma pakāpes dēļ tā nepieciešama, vai stādīts jau izplaucis stāds, kā arī, iespējams, veikta nekvalitatīva stādīšana (iestādīts par dziļu vai seklu, saknes nav kārtīgi piespiestas).

Jāatceras, ka Meža likums nosaka, ka meža atjaunošanā un meža ieaudzēšanā atļauts izmantot tikai konkrētajai vietai piemērotas izcelsmes meža reproduktīvo materiālu. 🌲

Andra Grava, VMD

APAĻO KOKMATERIĀLU PRODUKTU CENU TENDENCES

Aplūkojot publiski pieejamās apaļo kokmateriālu cenas no 2019. gada janvāra līdz septembrim, var secināt, ka kokmateriālu cenām ir tendence samazināties. Atkarībā no koku sugas un sortimenta cenu kritums svārstās no 0,1% līdz 12% mēnesī, lielākās cenu svārstības novērotas papīrmalkas sortimentiem – no 25% cenas krituma līdz pat 7% pieaugumam mēnesī. Kopumā šobrīd ikmēneša cenu samazināšanās vairs nav procentuāli tik liela, kā tas bija gada sākumā, bet kokmateriālu cenām ir saglabājusies tendence samazināties.

Apaļo kokmateriālu sortimentu šī brīža cenu kritums, salīdzinot ar gada augstāko cenu, procentos.

Resnās lietkoksnas cenas samazinājums ir no 9,7 līdz 19% atkarībā no koku sugas.

Vidējās lietkoksnas cenas samazinājums ir no 16,4 līdz 25,9% atkarībā no koku sugas.

Tievās lietkoksnas cenas samazinājums ir no 17,2 līdz 31,4% atkarībā no koku sugas, ar šī brīža tendenci sortimenta cenai pieaugt.

Papīrmalkas cenas samazinājums ir no 15,9 līdz 33,5% atkarībā no koku sugas, ar šī brīža tendenci sortimenta cenai pieaugt.

Malkas cenas samazinājums ir no 8,1 līdz 17,2% atkarībā no koku sugas.

Meža īpašniekiem ieteiktu pirms lēmuma pieņemšanas par koku ciršanu iepazīties ar kokmateriālu cenām. 🌲

Artis Misiņš, MKPC mežsaimniecības projektu vadītājs

TURPINĀS DISKUSIJAS PAR ES ATBALSTA PASĀKUMIEM MEŽSAIMNIECĪBAI

2019. gadā ir aizsākusies aktīva diskusija par nākamajā plānošanas periodā 2021.–2027. gadam pieejamiem atbalsta pasākumiem mežsaimniecībai.

Zemkopības ministrijā darbu sākušas tematiskās darba grupas, lai noskaidrotu, kas nākamā septiņu gadu periodā būtu jāpanāk ar Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) atbalsta palīdzību vides un klimata jomā, tajā skaitā mežsaimniecībā.

Mežsaimniecības darba grupā apvienoti visi temati par mežsaimniecību – investīcijas, pasākumi, saistīti ar klimatu un vidi, kā arī meža īpašnieku kooperāciju.

Darba grupā tika izskatīti visi iesniegtie priekšlikumi, iesniedzējiem pamatojot savu pozīciju, kā arī nedefinēti KLP 2021.–2027. gadam mežsaimniecības jomā sasniedzamie mērķi un ieviešamie pasākumi.

Pamatojoties uz meža īpašnieku viedokļu aptauju rezultātiem un MKPC darbinieku viedokli, MKPC izvirzījis sekojošus priekšlikumus darba grupā par KLP 2021–2027 nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem privātajai mežsaimniecībai, kas sa-

grupēti, vadoties pēc KLP mērķiem.

Priekšlikumi ES atbalstam pasākumā “Ilgtspējīga mežsaimniecība, klimata mērķu sasniegšana”:

- jaunaudžu retināšana, atbalstot arī motorinstrumentu un stādīšanas aprīkojuma iegādi;

- vienkāršota meža meliorācijas sistēmu uzlabošana (grāvju tīrīšana, caurteku nomaiņa);

- meža ieaudzēšana;

- mazvērtīgu, neproduktīvu mežaudžu nomaiņa;

- ātraudzīgu stādījumu ierīkošana ārpus meža zemes;

- mazgabarīta mežizstrādes tehnikas iegāde.

Priekšlikumi pasākumā “Bioloģiskā daudzveidība”:

- mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu adekvāta kompensācija *NATURA 2000* teritorijās, īpaši risinot jaunveidojamo mikroliegumu adekvātu kompensēšanu;

- individuālu meža apsaimniekošanas plānu izstrāde meža īpašumiem aizsargājamām teritorijām;

- mazgabarīta mežizstrādes tehnikas iegāde;

- brīvprātīgu dabas aizsardzības pasākumu ieviešana (terminētu līgumu slēgšana ar meža īpašniekiem par noteiktām saistībām).

Priekšlikumi pasākumā “Ugunsgrēku un dabas katastrofu seku novēršana”:

- meža atjaunošana pēc ugunsgrēkiem un dabas katastrofām;

- atbalsts preventīvu pasākumu izpildei meža slimību un/ vai kaitēkļu invāzijas gadījumā.

Priekšlikumi pasākumā “Zināšanu/ izpratnes vairošana”:

- turpināt priekšrocību piešķiršanu ES atbalsta piešķiršanā mežsaimniecības pasākumos tiem meža īpašniekiem, kas apguvuši mācību kursus vai ir meža kooperatīvu biedri;

- meža īpašnieku informēšana;

- meža īpašnieku mācības;

- konsultācijas meža īpašniekiem.

Darba grupās turpinās priekšlikumu izstrādāšana un katra pasākumam nepieciešamā finansējuma definēšana.

Raimonds Bērmāns, MKPC

ES ATBALSTA NEPIECIEŠAMĪBA SALĪDZINĀJUMĀ AR CITĀM VALSTĪM

Pagājušajā gadā Eiropā veikts apjomīgs pētījums “Meža politika un ekonomika” (*Quiroga, S., Forest Policy and Economics, 2018*). Šajā pētījumā analizēta saikne starp privāto mežu īpašnieku uzskatiem par meža apsaimniekošanu un viņu subsīdiju izmantošanu un pieprasījumu daudzās Eiropas valstīs.

Sabiedrība arvien vairāk pieprasa mežu ekosistēmas pakalpojumu nodro-

šināšanu un novirzīt pārvaldības mērķus no koksnes ražošanas uz sabiedrisko labumu nodrošināšanu būtisku ekosistēmas pakalpojumu uzturēšanai.

Austrumeiropas meža īpašnieki par nozīmīgiem uzskata tādas ekonomiskos aspektus kā meža kopšana un uzturēšana salīdzinājumā ar industriāli attīstītāko valstu meža īpašniekiem, kuri vairāk izvēlas subsīdijas, kas paredzētas vides un dabas aizsardzības jautājumu risināšanai.

Austrumeiropas valstu meža īpašnie-

ku priekšstatī par meža apsaimniekošanu atšķiras agrākās politiskās sistēmas dēļ. Attīstītāko valstu meža īpašnieki ir mazāk ieinteresēti saņemt atbalsta finansējumu savu mežu apsaimniekošanā, jo viņiem ekoloģijas un vides jautājumi ir nozīmīgi. Turpmāk izmantoto subsīdiju apjoms būs atkarīgs no tā, vai atbalsta finansējums dažādās valstīs paredzēts dabas vērtību saudzēšanai mežā vai arī kokmateriālu ražošanas rentabilitātes paaugstināšanai.

IEVĀCAM MEŽA VELTES!

Vasaras nogale un rudens ir laiks, kad ievācam meža veltes. Pie mums, Latvijā, tas ir populāri un kā tradīcija, reizēm pat kā sporta veids.

Noskaidrots, ka 82% Latvijas iedzīvotāju labprāt izmanto iespēju atpūsties mežā. No tiem 52% labprāt dodas pastaigā pa mežu, 42% dod priekšroku ogošanai, bet 69% – sēņošanai. Teju vai katrai ģimenei ir savas slepenās ogu un sēņu vietas.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra organizētajā konkursā skolu jaunatnei "Šodien laukos" viens no uzdevumiem bija salasīt meža veltes, no tām pagatavot garšīgu ēdienu un bilžu vai video formātā iesūtīt receptes. Vērtējot iesūtītos darbus, pārsteidza meža velšu bagātība, daudzveidība un konkursa dalībnieku radošā pieeja. Piedāvājam dažas interesantas idejas un receptes, kā sagatavot gardumus un ziemas krājumus.

Sēnes

Lai gan sēnes šogad pārmērīgā sausuma dēļ mežā nav bijušas bagātīgi, konkursa dalībnieki ir pratuši tās salasīt un pagatavot garšīgas maltītes. Populārākā ir bijusi sēņu (gailēņu mērce), bet ir arī netradicionālas receptes.

Rudens ogas

Rudens pusē tādas meža ogas kā avenas, kazenes, mellenes un brūklenes būs jau beigušās, bet vēl var salasīt dzērvenes, pīlādžus un irbenes, ko piedāvā Dana Daugule.

Dzērvenes dažādos veidos var uzglabāt ziemai: sausas vai pārlietas ar ūdeni burkā vai ieliktas maisiņā saldētavā. Bērniem labāk garšos paštaisītas dzērvenes pūdercukurā vai sablenderētas ar kopā ar medu.

Irbeņu sula. Ņem 150 g irbeņu, 150 g cukura. Irbenes uz 3–4 stundām ieliek saldētavā, ja nav dabūjušas salu, karstā ūdenī noblanšē, apber ar cukuru un sastampā, sulu izspiež caur marli, liek tīrās burkā, uzglabā ledusskapī.

Pīlādži medū. Pīlādžus sagatavo tāpat kā irbenes, nedaudz apcep uz pannas un pievieno medu 1:1 un nedaudz uzkarsē, liek burkā.

PRIEŽU ČIEKURU SĪRUPS

(piedāvā Elīna Rozēna)

Priežu čiekuru ievākšanai un sīrupa pagatavošanai labākais laiks ir maijs, kad čiekuri vēl ir zaļi un mīksti. Taču arī tagad var ievākt čiekurus un savārtīt čiekuru sīrupu, kas ziemā labi noderēs.

Čiekurus liek katliņā, pielej ūdeni un vāra zem vāka no burbuļošanas brīža kādas 20 minūtes, tad izslēdz un ļauj 1 stundu ievilkties. Pēc tam turpina vārīt un pieber cukuru, vāra uz nelielas uguns 2–3 stundas zem vāka. Ja ir putas, noputo. Sīrups ir gatavs, ja tas kļuvis sārts un čiekuri mainījuši krāsu. Lej burciņās un lie-to pēc vajadzības.

Ko vēl var ievākt

Lazdu rieksti. Šogad lazdām ir bagātīga riekstu raža.

Rieksti medū. Lazdu riekstus savāc, izloba, uz pannas mazliet apgraud-dē, pievieno medu un nedaudz uzkarsē, kārtu burkā, var pievienot dzērvenes.

Apiņu augļi. Mežā, ceļmalās ir vietas, kur apiņi ir "ieceļojuši" no dārziem. No apiņiem var ievākt pogaļas un izmantot tējai. Aug-līši jāvēc, kamēr tie ir dzeltenīgi zaļi, ar pie-glaustām zvīņām. Vienu ēdam-karoti apiņu drogas aplej ar glāzi verdoša ūdens un 30 minūtes ļauj ievilkties.

Pastaigas mežā, svaigā gaisā dod po-zitīvas emocijas, savukārt ievāktās meža veltes ir labs papildinājums ģimenes gal-dam un ziemas krājumiem, vajag tikai prast saskatīt un būt radošiem. Jauku at-pūtu mežā, vācot meža veltes!

Sarmīte Grundšteine, MKPC

Sastāvdaļas.
1–2 lielas saujas
meža sēņu,
2–3 palieli sīpoli,
500 ml saldā krējuma,
sāls, pipari.

DAŽĀDU SĒŅU MĒRCE

(piedāvā
Dana Daugule)

Pagatavošana. Katlā sēnes vāra aptuveni 10 minūtes. Paralēli apcep sīpolus, kamēr tie kļūst zeltaini brūni, pievieno sāli, piparus pēc garšas un sa-griezta vārītās sēnes. Apcep visu vēl 5 minūtes. Pēc tam pievieno saldo krējumu un vāra 5–10 minūtes, līdz mērce gatava.

GAILEŅU KŪKA BETAS GAUMĒ

(Beatrise Strautmane)

Vispirms izcep plānās pankūkas. **Pagatavošana.** Sakuļ olas ar pienu un ūdeni, pieliek miltus, sāli un cukuru pēc garšas, kuļ, kamēr nav kunkuļi, beigās pieliek eļļu. Ja vēl ir kunkuļi, pirms cepšanas izlaiž caur sietu. Cep bez eļļas.

Pagatavo sēņu mērci. Uz pannas iz-kausē sviestu, liek sagrieztās gailenes, sa-cep, var pievienot arī apceptus sīpolus.

Uz šķīvja kārtām liek pankūkas,

sēņu mērci un krējumu. Pēdējā kārtā liek krējumu, var dekorēt ar brūklenēm. Labu apetīti!

Sastāvdaļas.

3 olas, 250 g milti,
1 glāze piena,
0,75 glāzes ūdens,
1 ēdamkarote eļļas, sāls,
cukurs pēc garšas.

Pildījumam.

Riekšava gailēņu,
50 g eļļa cepšanai,
400 g skābais
krējums.

KĀ RĪKOTIES, JA NOTIKUSI SADURSME AR MEŽA DZĪVNIKU?

Ik dienu autovadītāji domā par drošību uz ceļa, taču reizēm gadās neparedzētas situācijas, piemēram, sadursme ar meža dzīvnieku. Kā rīkoties?

Ja uz ceļa braucamās daļas ir notikusi sadursme ar meža dzīvnieku, par to ziņo policijai pa tālruni 110. Par sadursmi ar dzīvnieku vēlam informēt Valsts meža dienestu (to var izdarīt arī policijas pārstāvis). Tāpat jārīkojas, ja notriektais dzīvnieks vēl ir dzīvs. Ja iespējams, jāsagaida atbildīgā dienesta ierašanās, kas pieņems lēmumu, kā rīkoties ar dzīvnieku. Notriekto dzīvnieku nedrīkst piesavināties.

Ja atrasts beigts medijamais dzīvnieks, par to nekavējoties jāziņo Valsts meža dienestam. Ja ir aizdomas, ka dzīvnieks nobeidzies no infekcijas slimības, par to nekavējoties jāziņo arī Pārtikas un veterinārajam dienestam.

Ja uz ceļa notriektais dzīvnieks var traucēt satiksmes drošībai, to, ja ir iespējams, novāc no ceļa braucamās daļas, taču tas nav noteikts kā pienākums. Galvenais šādā situācijā ir nepakļaut briesmām pašam sevi. Arī šajā gadījumā notriekto dzīvnieku piesavināties nedrīkst. Beigtā dzīvnieka savākšanu organizē

pašvaldība, kuras teritorijā dzīvnieks notriekts (Veterinārmedicīnas likums, 21.¹ pants).

Ja dzīvnieks notriekts uz valsts nozīmes ceļa, būtu vēlams to paziņot VAS "Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes informācijas centram pa diennakts tālruni 65025555 vai e-pastu sic@lvceli.lv. Par atgadījumu var ziņot arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD) pa tālruni 112.

Kā izvairīties no sadursmēm ar meža dzīvniekiem?

Iestājoties diennakts tumšajam laikam (sevišķi krēslā vai rītausmā), jāsamazina braukšanas ātrums, it īpaši braucot gar meža jaunaudzēm, vietās, kur mežs pienāk tieši pie ceļa, un vietās, kur mežs robežojas ar pļavām un tīrumiem.

Pēc iespējas vairāk jālieto tālās gaismas un jāvēro, vai ceļa malās nemirdz dzīvnieku acis, kas atstaro gaismu.

Ja ceļam pārscrien dzīvnieks, nekavējoties jābremzē, jo šim dzīvniekam var sekot vēl viens. Izvairoties no dzīvnieka, jāmēģina stūrēt tā, lai izbrauktu dzīvniekam aiz muguras.

VMD informācija

MEDNIEKU STĀSTI IZ DZĪVES

Grāmatas "Mednieku stāsti iz dzīves" autors ir Guntis Baumanis, mežsaimnieks trīs paaudzēs un mednieks ar 45 gadu stažu no Viesītes.

Grāmatas priekšvārdā Guntis raksta: "Pirms sāksiet lasīt manis uzrakstītos mednieku stāstus, es vēlos paskaidrot, ka tas viss ir noticis īstenībā un nav nekāds izdomājums. Es domāju, ka ikvienam medniekam dzīvē ir bijuši daudzi piedzīvojumi, kas saistīti ar medībām. Varbūt ne visi tos apkopos un pēc tam centīsies izdot grāmatā, kā to paveicu es."

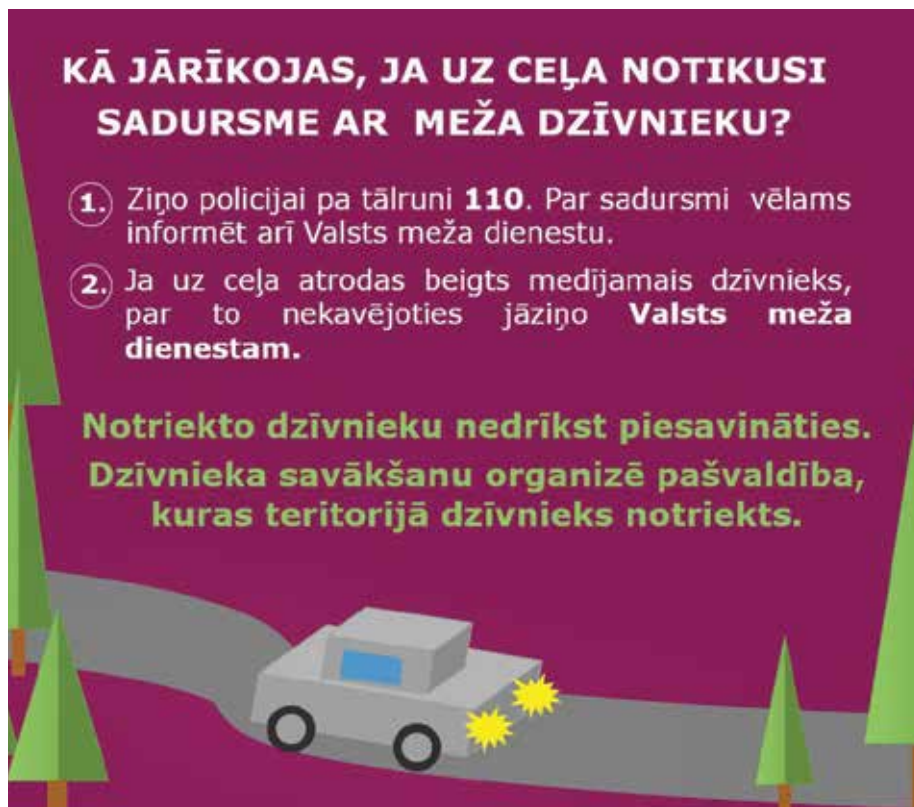
Grāmatas autors stāsta, ka grāmatu rakstīt pamudinājušas derības apmēram pirms 20 gadiem, kad, medniekiem stāstot piedzīvojumus, ienākusi prātā doma tos apkopot grāmatā. Guntis pat saderējis ar kādu mednieku, ka tāda grāmata būs. Pa šo laiku gan daudzi stāsti nākuši klāt.

Didzis Palejs, žurnāla "Medības, Makšķerēšana, Daba" galvenais redaktors, par grāmatu: "Baumaņa manuskriptos nekā lieka nav – viņa stāstu dārzis, viņa medības ir patiesas, īstas un caurcaurēm piederīgas Latvijai."

KĀ JĀRĪKOJAS, JA UZ CEĻA NOTIKUSI SADURSME AR MEŽA DZĪVNIKU?

1. Ziņo policijai pa tālruni **110**. Par sadursmi vēlam informēt arī Valsts meža dienestu.
2. Ja uz ceļa atrodas beigts medijamais dzīvnieks, par to nekavējoties jāziņo **Valsts meža dienestam**.

Notriekto dzīvnieku nedrīkst piesavināties. Dzīvnieka savākšanu organizē pašvaldība, kuras teritorijā dzīvnieks notriekts.

DAUDZĀM INTRODUCĒTĀM KOKU SUGĀM LATVIJĀ IR NĀKOTNE

Foto: Agnis Smitis

4. lpp.

“Paldies par braucienu! Uzzināju daudz jauna, paskatījos uz pasauli nedaudz savādāk, pateicoties jums un līdzbraucējiem. Daži mani secinājumi – negaidīju, ka *Cervacol* tiks kritizēts – arī meža zvēri pierod... Savā darbā turpmāk jāņem vērā lietot mačete. Krūmgriezis ne vienmēr vajadzīgs. Ja ir iespēja, labāk nevis stādīt bērzu, bet atstāt tur, kur tas izaudzis. Mežu nevar audzēt bezgalīgi ilgi, tas jāzāģē noteiktajā vecumā. Paldies par iespēju gūt jaunas zināšanas!”

(Vita Ratniece)

“Šķēdes mežus pēdējo reizi apmeklēju 2002. gadā. Daudzas koku sugas, kas aug Šķēdē, ir diezgan eksotiskas pārējai Latvijai, tāpēc ir ļoti interesanti pēc daudziem gadiem novērtēt to augšanas gaitu. Sevišķi liela uzmanība pievērsta Eiropas dižskābardim, jo mūsdienās, kad vērojama klimata pasiltināšanās tendence, atsevišķi pētnieki norāda, ka, iespējams, tieši šī koku suga šajā gadsimtā varētu pārvie-

Šķēdē dižskābardis sasniedzis jau cienījamu vecumu

toties arī uz pārējiem Latvijas reģioniem.

Patīkams pārsteigums bija priēžu mežs, kurā izveidoti atvērumi un tajos iestādītas egles un sarkanie ozoli, kā arī profesora A. Dreimaņa parauglaukums, kur zem bērziem savulaik iestādīti sarkanie ozoli. Publiskajā telpā ir salīdzinoši maz informācijas par Meža pētīšanas staciju un tās darbību, tāpēc šīs iestādes direktora vietnieka U. Damberga stāstījums bija sevišķi aizraujošs.

Ceļojuma otrā diena bija ne mazāk aizraujoša. Par leģendāro mežkopi, meža nozares gada balvas “Zelta čiekurs” ieguvēju Aivaru Bergmani, viņa mežiem bija dzirdēts jau pirms daudziem gadiem. Beidzot bija iespējams iepazīties ar objektiem dabā. Var tikai apbrīnot, ar kādu centību un atbildību viņš apsaimnieko savus mežus.”

(Raimonds Mežaks)

“Klimatam kļūstot siltākam, par Latvijas nākotnes perspektīvu cieto lapkoku

var kļūt dižskābardis (*Fagus sylvatica*).

Nepārliecina kailciršu aizlieguma lietderība Talsu dabas plakankalnes mežos. Izlašu ciršu gadījumā problemātiska meža atjaunošana prasa lielus ieguldījumus. Stādvieta atzīmēšana ar plastmasas cauruļu “mietīņiem”, atvieglojot stādu atrašanu kopšanas laikā.

Patika un pārsteidza īpašnieka Aivara Bergmaņa neordinārā, netradicionālā pieeja meža ieaudzēšanā, redzējām, kā krūmājus var pārvērst par interesantu mežu. Guvu jaunas atziņas, idejas dažādu plantāciju ierīkošanai.” (Dainis Bērziņš)

Meža apmeklējuma dalībnieki kopumā bija gandarīti par redzēto, dzirdēto, jaunām pazīšanās iespējām un divu dienu atslodzes no ikdienas darba pienākumiem un rūpēm.

Aicinām meža īpašniekus izmantot šos pieredzes braucienus uz citu reģionu mežiem, jo katrā seminārā, apmeklējumā vai kādā tikšanās reizē ar citiem meža īpašniekiem var iegūt vismaz divas jaunas vērtīgas atziņas sava īpašuma apsaimniekošanā.

Sekojet līdzī MKPC mājas lapā un piesakieties, jo vēl rudenī būs iespējas kaut ko jaunu apskatīt!

Laila Šestakovska, MKPC Cēsu nodaļa

LLKC MEŽA KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU CENTRS

Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov. LV3018
Tāl. 63050477, fakss 63022264
e-pasts: mkpc@mkpc.llkc.lv
www.mkpc.llkc.lv

Vieta	Vārds, uzvārds	Tālrunis
Sigulda	Laila Šestakovska	28323647
Liepāja	Agrita Šēnberga	29285111
Saldus	Maruta Pragulbicka	20222041
Krāslava	Jānis Dzalts	26459513
Limbaži	Jānis Zvaigzne	28307178
Ludza	Ludvigs Karvelis	29411165
Madona	Mairita Bondare	28381176
Preiļi	Astrīda Rudzīte	26410476
Rēzekne	Viktors Jurčenko	28692818
Iecava	Agris Kauliņš	26498315
Aizkraukle	Inga Buša	26534704
Jēkabpils	Jānis Sēlis	26465432
Jelgava	Kārlis Folkmanis	29363016
Gulbene	Diāna Supe	26314426
Tukums	Esmeralda Kalderauska	27812527
Talsi	Valdis Usne	26438175
Valmiera	Andris Vīrs	26108426

Izdevējs: SIA LLKC Meža konsultāciju un pakalpojumu centrs,

Izdevumu iespiešanai sagatavoja Sarmīte Grundšteine,

tāl. 63050477, mob. 29133563

Makets: Dzintars Melnis

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov. LV-3018

